Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Eduard Galușceac

Dosarul nr. 2ac-524/2022
(2-21043866-02-2ac-26072022)

D E C I Z I E

27 iunie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către reprezentantul C.A. ”TRANSELIT” S.A., Costin Sergiu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. împotriva C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.I.A. ”TRANSELIT” S.A., intervenienți accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 mai 2022, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. împotriva C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.I.A. ”TRANSELIT” S.A., intervenienți accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva împotriva C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.I.A. ”TRANSELIT” S.A.,

intervenienți accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la 25 noiembrie 2020, aproximativ la ora 12:25, pe str. Bucureşti intersecţie cu str. Vlaicu Pârcălab, a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model Opel Astra **********, condus de către Bîrnat Gheorghe şi automobilului de model Toyota Rav 4 *****condus de către Rusu Victoria.
3. Conform, procesului - verbal seria nr. MAI04780731 din 25 noiembrie 2020, vinovat în comiterea accidentul rutier a fost recunoscut Bîrnat Gheorghe, fiind tras la răspundere contravenţională în conformitate cu prevederile art. 242 alin. (2) Cod contravențional, şi anume, încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulaţie rutieră soldată cu cauzarea de vătămări corporale uşoare victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalaţiilor rutiere, a altor instalaţii sau a altor bunuri, cu aplicarea unei sancţiuni în formă de amendă în mărime de 24 u.c.
4. La data accidentului rutier automobilul de model Toyota Rav 4 cu n/î *****era asigurat de către S.R.L. „Smartika Group”, la C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A., deținând poliţă de asigurare de incendiu, furt şi avarii accidentale pentru vehicule cu motor (CASCO) CS nr. CSK2020-001084/1-1 din 16 iunie 2020, valabilă până la 15 iunie 2021, iar automobilul de model Opel Astra**********era asigurat de către persoana fizică Bîrnat Gheorghe, la C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., deținâând poliţă de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) nr. RCAI-005762350 din 5 mai 2020, valabilă până la 4 mai 2021.
5. Dat fiind faptul că automobilul de model Toyota RAV 4 cu ********** era asigurat la C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A., la cererea asiguratului din 30 noiembrie 2020, a fost deschis dosar de daună Casco nr. 14852/11/20/C, la 4 decembrie 2020 în prezenţa părţii păgubite, expertului tehnic C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A., expertului tehnic al pârâtului C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., a fost întocmit procesul-verbal nr. D/D Casco nr. 14852/11/20/C de constatare a pagubelor la autovehiculul de model Toyota Rav 4 cu *****
6. În urma constatării pagubelor, C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a apelat la centrul autorizat Toyota Centru Chişinău Continent, pentru a evalua prejudiciul material cauzat automobilului Toyota Rav 4 cu **********, la 10 decembrie 2020 fiindu-i eliberat spre plată ordinul nr. 3145 cu evaluarea pagubei materiale în mărime totală de 81252 lei.
7. Astfel, la 10 decembrie 2020 C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a transferat sumei în mărime de 81252 lei în calitate de prejudiciu material, cauzat automobilului de model Toyota RAV 4 *****anul fabricaţiei 2020, confirmată prin Ordinul de plată nr. 2645.
8. În urma efectuării transferului despăgubirii de asigurare pentru automobilul de model Toyota Rav4 *****C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a preluat dreptul de subrogare și la 15 decembrie 2020 a solicitat C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. achitarea benevolă a daunei în mărime de 81252 lei în termen de 7 zile, dat fiind faptul că vinovatul de comiterea accidentului rutier, Bîrnat Gheorghe, care se afla la volanul automobilului de model Opel Astra ********** din cauza căruia s-a produs paguba materială, deţinea asupra sa poliţă de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCAI-005762350 din 05.05.2020 eliberată de către C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A.
9. În termenul acordat C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. nu a achitat benevol suma solicitată, însă l-a informat că, de fapt, Bîrnat Gheorghe, conform datelor din Registrul de

Stat privind evidenţa Transportatorului Auto a dat autovehiculul Opel Astra**********în locaţiune ”UJ TAXI” S.R.L. din 27 octombrie 2020 încă nu a modificat ulterior posesorul mijlocului de transport, prin ce a încălcat prevederile art. 4 alin. (1) al Legii 414-XVI din 22.12.2006.

10. Adresându-se C.A. ”TRANSELIT” S.A., care eliberase poliţa de asigurare pentru automobilul de model Opel Astra **********, RCA1-006244000 din 2 noiembrie 2020 valabilă până la 1 noiembrie 2021 companiei ”UJ TAXI” S.R.L., a fost informat că automobilul asigurat de aceasta, la data producerii accidentului rutier a fost folosit de Bîrnat Gheorghe în scopuri personale, fapt confirmat prin scrisoarea nr. 1189CH/20 din 21 decembrie 2020, eliberată de ”UJ TAXI” S.R.L., în cadrul căriea Bîrnat Gheorghe era angajat în câmpul muncii.
11. Faptul că la data producerii accidentului rutier Bîrnat Gheorghe condicea automobilul în scopuri personale se confirmă prin prezentarea de către acesta organelor de poliție a poliței de asigurare eliberate de C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. Potrivit poziției C.A. ”TRANSELIT” S.A. responsabilul de recuperarea prejudiciului material este C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., deoarece automobilul asigurat de aceştia se afla în folosinţă personală la data accidentului rutier.
12. În temeiul celor expuse, C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a încasarea în mod solidar de la C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.I.A. ”TRANSELIT” S.A. despăgubirea de asigurare în mărime de 81252,00 lei, penalitatea în mărime de 7068,92 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 2649,63 lei cu titlu de taxă de stat și în mărime de 8000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică.

Poziția instanţei de fond:

13. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 mai 2022 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. împotriva C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.I.A. ”TRANSELIT” S.A., intervenienți accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la C.I.A. ”TRANSELIT” S.A. în beneficiul C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. suma de 81252 (optzeci și una mii două sute cincizeci și doi) lei cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 3493,84 (trei mii patru sute nouăzeci și trei lei optzeci și patru bani) lei cu titlu de penalitate, suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată, suma de 2542,37 (două mii cinci sute patruzeci și doi lei treizeci și șapte bani) lei cu titlu de taxă de stat, în rest, acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.
14. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a motivat prin faptul că, la data producerii accidentului rutier automobilul de model Opel Astra ********** se află în locațiunea persoanei juridice ”UJ TAXI” S.R.L., iar din momentul preluării în posesie de către persoana juridică a automobilului, ultima duce răspundere pentru prejudiciu cauzat de către mijlocul de transport. Astfel, la momentul producerii accidentului rutier automobilul de model Opel Astra*****era asigurat de către C.I.A. ”TRANSELIT” S.A.
15. Instanța a constatat în speță situația reglementată de prevederile art. 8 alin. (2^3) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI, asiguratul persona fizică Bîrnad Gheorghe conform poliței de asigurare RCAI 005762350 a transmis la 27 octombrie 2020 automobilul de model Opel

Astra **********pentru care a fost încheiat contractul de asigurare în folosință temporară sau folosință și posesiune temporară persoanei juridice ”UJ TAXI” S.R.L., împrejurare care a dus la faptul că riscul celor admiși de persona juridică să utilizeze autovehiculul, nu se consideră asigurat prin contractul încheiat de persona fizică Bîrnad Gheorghe. În aceste condiții, C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. nu poartă răspunderea poliței de asigurare RCAI 005762350 pentru pagubele cauzate de automobilul de model Opel Astra **********.

16. De asemenea, instanța de judecată a admis și pretenția reclamantei cu privire la încasarea de la C.I.A. ”TRANSELIT” S.A. a penalității în mărime de 3493,84 lei, calculată pentru perioada 5 februarie 2021 – 19 martie 2021, or reieșind din prevederile art. 28, alin. (1) din Legea nr. 414 menționată supra, asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune şi să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii, care poate fi: a) în numerar; b) prin virament în cont bancar; c) prin virament în contul bancar al unităţii de specialitate care a efectuat sau va efectua reparaţia, iar potrivit alin. (6) art. 6 al Legii nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la a sigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizaţiei de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării şi/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizaţiei sau despăgubirii.

Solicitarea apelantului:

17. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 mai 2022, reprezentatul C.A. ”TRANSELIT” S.A., Costin Sergiu a declarat apel împotriva hotărârii instanţei de fond, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. împotriva C.I.A. ”TRANSELIT” S.A., intervenienți accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată să fie respinsă integral.

Argumentele părților:

18. În susținerea apelului, reprezentatul C.A. ”TRANSELIT” S.A., avocatul Costin Sergiu a indicat că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, precum și a aplicat eronat normele de drept material.
19. Astfel, a menționat că la momentul producerii accidentului rutier Bîrnat Gheorghe nu se afla la locul de muncă, folosind automobilul în scopuri personale, precum și că C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A., contrar prevederilor art. 22 alin.(12^1) Legii 414/22.12.2006 nu a invitat C.A. ”TRANSELIT” S.A. la procesul de constatate a pagubelor.
20. Prin referința asupra cererii de apel, C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. a solicitat respingerea apelului, menționând următoarele. Potrivit art. 8 alin.(2^3) Legii 414/22.12.2006, în condiția în care asiguratul Bîrnat Gheorghe a transmis automobilul ”UJ TAXI” S.R.L. în temeiul unui contract de locațiune, riscul celor admiși de ultima la conducerea automobilului respectiv nu se consideră asigurat prin contractul încheiat de persoana fizică. Deci C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. nu poartă răspundere.
21. La fel, s-a referit la lipsa temeiului de solidaritate a asiguratorilor pentru paguba produsă în urma accidentului rutier.

22. Prin referința asupra cererii de apel, C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A., la fel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe, reiterând în detaliu circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată.
23. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul apelantului C.A. ”TRANSELIT” S.A., Costin Sergiu a susținut cererea de apel din motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat admiterea apelului în sensul formulat.
24. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentanții intimaților, C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A, Popa Tudor și avocatul Canja Alexandr au solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.
25. În ședința judiciară în instanța de apel intervenienții accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat și nu au invocat careva motive în argumentarea absenței lor. Instanța de apel, reținând citarea legală a intervenienților accesorii, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Aprecierea instanţei de apel:

26. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.
27. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
28. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
29. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *” instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*
30. Astfel, probatoriu administrat la caz atestă că, la 25 noiembrie 2020, aproximativ la ora 12:25, la intersecția străzilor Bucureşti și Vlaicu Pârcălab, a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model Opel Astra **********, condus de Bîrnat Gheorghe şi automobilului de model Hyundai cu**********condus de Crucirescu Lilian, după care automobilul Opel a fost proiectat în automobilul de model Toyota Rav 4 cu **********, condus de Rusu Victoria

31. Conform, procesului-verbal seria nr. MAI04780731 din 25 noiembrie 2020, vinovat în comiterea accidentul rutier a fost recunoscut Bîrnat Gheorghe, fiind tras la răspundere contravenţională în conformitate cu prevederile art. 242 alin. (2) Cod contravențional.
32. În cadrul procesului contravențional Bîrnat Gheorghe a explicat că automobilul la volanul căruia se afla este asigurat de C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A.
33. Potrivit poliței de asigurare de incendiu, furt și avarii accidentale pentru vehicule motor (CASCO) CS nr. CSK 2020-001084/1-1 din 16 iunie 2020, automobilul de model Toyota Rav 4 *****la momentul producerii accidentului, era asigurat, în temeiul contractului de asigurare încheiat între asigurat și C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A., în calitate de asigurator.
34. Conform poliţei de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) nr. RCAI-005762350 din 5 mai 2020 automobilul de model Opel Astra **********, la momentul producerii accidentului, era asigurat, în temeiul contractului de asigurare RCAI-005762350, încheiat între asiguratul Bîrnat Gheorghe și C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., în calitate de asigurator.
35. În același timp, autovehiculul de model Opel Astra*****a fost transmis în locațiune persoanei juridice ”UJ TAXI” S.R.L. și conform poliţei de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) nr. RCAI-006244000 din 2 noiembrie 2020, la momentul producerii accidentului, era asigurat și în temeiul contractului de asigurare RCAI-006244000, încheiat între asiguratul ”UJ TAXI” S.R.L. și C.A. ”TRANSELIT” S.A., în calitate de asigurator.
36. Astfel, la cererea asiguratului, la 30 noiembrie 2020 C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a deschis dosar de daună Casco nr.14852/11/20/C, în cadrul căruia, la 4 decembrie 2020, în prezenţa părţii păgubite, expertului tehnic al C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. și expertului tehnic al C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., în lipsa vinovatului de accident rutier citat legal prin telegramă, a fost întocmit procesul-verbal nr. D/D Casco nr. 14852/11/20/C de constatare a pagubelor la autovehiculul de model Toyota Rav 4 cu **********.
37. În urma constatărilor pagubelor, la 10 decembrie 2020 C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a transferat la contul centrului autorizat „Toyota Centru Chișinău Continent” pentru reparația autovehiculul de model Toyota Rav 4 cu n/î *****suma în mărime de 81252 lei.
38. La 15 decembrie 2020 C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a înaintat către C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. propunerea de achitare benevolă a daunei în mărime de 81252 lei în termen de 7 zile de la recepționare, pe motiv că vinovat în producerea accidentului rutier a fost recunoscut șoferul ce deține certificat de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă eliberat de C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A.
39. Ca răspuns la propunerea de achitare benevolă a daunei, la 29 decembrie 2020 C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. a informat C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. despre faptul că începând cu 27 octombrie 2020 automobilul de model Opel Astra ********** se află în locațiunea persoanei juridice ”UJ TAXI” S.R.L., iar Bîrnat Gheorghe nu a modificat posesorul mijlocului de transport, considerent din care este în drept să refuze achitarea despăgubirii.

40. Astfel, la 30 decembrie 2020, C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., prin ordinul nr. 4336 cu privire la despăgubirea păgubitului C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a dispus a nu considera cazul dat drept caz asigurat și a refuza achitarea despăgubirii de asigurare.
41. În același timp, din suportul probatoriu urmează că la 25 ianuarie 2021, C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a înaintat către C.A. ”TRANSELIT” S.A. cererea prealabilă, prin care a solicitat achitare benevolă a prejudiciului material în mărime de 81252 lei, în termen de 5 zile.
42. Prin răspunsul din 4 februarie 2021 C.A. ”TRANSELIT” S.A. a refuzat achitarea despăgubirii de asigurare, motivând că la data producerii accidentului rutier Bîrnat Gheorghe nu se afla la locul de muncă, folosind automobilul în scopuri personale, deci răspunzător pentru recuperarea daunelor este asiguratorul persoanei fizice Bîrnat Gheorghe, adică C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A.
43. Totodată din suportul probatoriu urmează că la 25 noiembrie 2020 Bîrnat Gheorghe, în calitate de angajat ”UJ TAXI” S.R.L., nu se afla la serviciu, conducând automobilul în scopuri personale.
44. La fel potrivit materialelor cauzei, Crucirescu Lilian, posesorului automobilului de model Hyundai cu n/î ***** ***** și acesta deteriorat în urma accidentului rutier din 25 noiembrie 2020, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva C.A. ”TRANSELIT” S.A. cu privire la repararea prejudiciului material.
45. Colegiul subliniază că, din cererea de apel formulată de către reprezentantul apelantului, C.A. ”TRANSELIT” S.A., Costin Sergiu se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanţa de fond, pe motiv că răspunzător de prejudiciul cauzat este C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., ca asiguratorul persoanei fizice Bîrnat Gheorghe, or, acesta, la momentul accidentului rutier nu avea calitatea de angajat ”UJ TAXI” S.R.L., conducând automobilul în scopuri personale, precum și pe motiv că nu a fost invitat de către C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. la procesul de constatate a pagubelor. Respectiv, instanţa de apel se va pronunţa asupra legalităţii actului judecătoresc doar în limitele apelului declarat.
46. Așadar, Colegiul reține că conform art. 9 alin. (2) lit. f) Cod civil ”*drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane”.*
47. Potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil *”apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.”*
48. Astfel, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane, dând naștere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.
49. Conform art. 20 alin. (1) Cod civil *”dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei”.*
50. Sub acest aspect, Colegiul civil reține că, conform art. 776 Cod civil *”obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii”.*
51. Potrivit art. 858 alin. (1) și (2) Cod civil ”*temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit”.*

52. În conformitate cu art. 1822 alin. (1) Cod civil *”prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părți (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terțului păgubit o prestație bănească (indemnizație ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare”.*
53. În temeiul art. 1856 alin. (1) Cod civil *” asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare, precum și eventualele cheltuieli de diminuare a prejudiciului, se subrogă, în limitele acestei sume, în dreptul la repararea prejudiciului față de terțul căruia îi revine obligația să repare prejudiciul cauzat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel”.*
54. Conform art. 1998 alin. (1) și (2) Cod civil *”cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege”.*
55. Art. 2013 alin.(1)-(3) Cod civil stabilește că *”persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalaţiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanţelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcţii etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art.2012 (cu excepţia cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenţia persoanei vătămate. Obligaţia de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care şi-a asumat paza izvorului de pericol sporit. Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieşit din posesiunea lui ca urmare a acţiunilor ilicite ale unor terţi. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobîndit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieşit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobîndit în posesiune în mod ilicit”.*
56. În conformitate cu prevederile art. 2024 alin. (1) Cod civil *” persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acţiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel”.*
57. În același timp, raporturile juridice dintre asigurători, asiguraţi şi persoane terţe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum şi modul de realizare a acestui tip de asigurare sunt reglementate de Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414/22.12.2006. În sensul prezentei legi, prin *asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule* (în continuare – asigurare obligatorie de răspundere civilă auto) se înțelege *contractul de asigurare, probat prin poliţa de asigurare RCA şi/sau certificatul de asigurare "Carte Verde", prin care un asigurător licenţiat, în condiţiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de*

valabilitate a contractului de asigurare; prin *asigurat – proprietarul sau utilizatorul unui autovehicul a cărui răspundere civilă este preluată contractual de un asigurător, în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, valabil pentru prejudiciile produse terţelor persoane din accidente de autovehicule;* prin *utilizator – persoana care posedă/foloseşte autovehiculul, inclusiv în temeiul unui contract de locaţiune, contract de leasing sau al unor alte titluri prevăzute de legislaţie, alte persoane care conduc autovehiculul cu sau fără consimţământul proprietarului; în cadrul instruirii la cursurile de şofer, se consideră utilizator persoana care efectuează instruirea în conducerea autovehiculului.*

58. Conform art. 8 alin.(1) și (2) Legii menționate (în vigoare la momentul stingerii situației juridice) *"asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea de contract de asigurare între proprietarul sau utilizatorul de autovehicul şi asigurătorul licenţiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, care se perfectează pe suport de hîrtie şi/sau prin mijloace tehnice electronice în regim on-line, conform procedurii stabilite prin actele normative ale autorităţii de supraveghere. Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto dintre persoana fizică, cu excepţia întreprinzătorului individual, şi asigurător se încheie în mod obligatoriu: a) cu indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr limitat de utilizatori); sau b) fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori)".*
59. Alin. (2^3) a aceluiași articol stabilește că *"în cazul în care asiguratul persoană fizică, cu excepţia întreprinzătorului individual, a transmis autovehiculul pentru care s-a încheiat contractul în proprietatea sau utilizarea unei persoane juridice sau a unui întreprinzător individual în temeiul contractului de locaţiune sau al altui titlu prevăzut de legislaţie, riscul celor admişi de persoana juridică sau întreprinzătorul individual să utilizeze autovehiculul nu se consideră asigurat prin contractul încheiat în condiţiile alin.(2)".*
60. În temeiul art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414/22.12.2006 *" asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul".*
61. Potrivit art. 22 alin. (12) Legii nr. 414/22.12.2006 *"în cazul cînd persoana păgubită se adresează asigurătorului cu care are încheiat contract de asigurare de bunuri pentru recuperarea prejudiciului, constatarea avariilor, soluţiile tehnologice adoptate, evaluarea şi stabilirea despăgubirilor vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limita prevederilor prezentei legi, dacă asigurătorul de bunuri a respectat procedura de invitare a asigurătorului de răspundere civilă auto prevăzută la alin.(12^1)".*
62. În acord cu art.22 alin. (12^1) Legii sus indicate *"asigurătorul care are încheiat contract de asigurare de bunuri cu persoana păgubită este obligat să invite la procesul de constatare a pagubei persoana vinovată şi asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, probînd invitaţia printr-un înscris justificativ. Neprezentarea asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate la data şi locul stabilit nu împiedică asigurătorul de bunuri să constate pagubele ce vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto absent de la procesul de constatare".*

63. Conform art. 22 alin.(13) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22.12.2006 *" întru respectarea prevederilor alin.(12), asigurătorul de bunuri al persoanei păgubite recuperează despăgubirea de asigurare plătită acesteia de la asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limitele stabilite de prezenta lege pentru unul şi acelaşi accident".*
64. În conformitate cu art. 23 alin.(2) din Legea menționată *" în cazul daunei parţiale, valoarea pagubei real suportate este egală cu costul reparaţiei părţilor componente sau a pieselor avariate ori cu costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare şi montare aferente reparaţiilor şi înlocuirilor necesare".*
65. La caz Colegiul reține următoarele: - Bîrnat Gheorghe, în calitate de persoană fizică și-a asigurat răspunderea civilă pentru pagube produse de autovehiculul Opel Astra**********la C.A. "GENERAL ASIGURĂRI" S.A.; - ulterior, în temeiul contractului e locațiune, a transmis autovehiculul menționat persoanei juridice "UJ TAXI" S.R.L., care, la rândul său, și-a asigurat răspunderea civilă pentru pagube produse de autovehiculul Opel Astra ********** la C.A. "TRANSELIT" S.A.; - la momentul producerii accidentului rutier, la volanul automobilului Opel Astra**********se afla Bîrnat Gheorghe, dar nu în calitate de salariat al "UJ TAXI" S.R.L.; - în cadrul procesului contravențional, în urma căruia vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Bîrnat Gheorghe, acesta a declarat că asigurator al răspunderii obligatorii civile este C.A. "GENERAL ASIGURĂRI" S.A.; - la stabilirea pagubelor cauzate persoanei păgubite ce a avut contract de asigurare de bunuri a participat C.A. "GENERAL ASIGURĂRI" S.A.; - C.A. "TRANSELIT" S.A. a participat la stabilirea pagubelor cauzate persoanei păgubite Crucirescu Lilian.
66. Astfel, Colegiul, subliniază că în temeiul normei legale de la art. 8 alin.(2^3) Legii nr. 414-XVI/22.12.2006, după transmiterea de către Bîrnat Gheorghe a autovehiculului Opel Astra ********** conform contractului de locațiune "UJ TAXI" S.R.L., ultimul a fost obligat să încheie contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, or, în caz contrar, cel încheiat de Bîrnat Gheorghe nu ar fi asigură riscul celor admişi de persoana juridică să utilizeze autovehiculul.
67. În continuare, speței sunt aplicate prevederile art. 2013 alin.(3) Cod civil și, în situația în care C.A. "TRANSELIT" S.A., în calitate de posesor al autovehiculului Opel Astra**********în temeiul contractului de locațiune, nu a demonstrat că acesta a ieşit din posesiunea lui ca urmare a acţiunilor ilicite întreprinse de Bîrnat Gheorghe, este obligat să repare prejudiciu cauzat în urma accidentului rutier din speță, adică despăgubirea de asigurare achitată de C.A. "ASTERRA GRUP" S.A. conform contractului de asigurare de bunuri.
68. Colegiul apreciază critic poziția apelantului C.A. "TRANSELIT" S.A. bazată pe scrisoarea "UJ TAXI" S.R.L. din care urmează că la 25 noiembrie 2020 Bîrnat Gheorghe, în calitate de angajat "UJ TAXI" S.R.L., nu se afla la serviciu, conducând automobilul în scopuri personale, or, pentru exonerarea de răspundere pentru prejudiciul cauzat, urma a fi probat nu numai faptul ieșirii din posesiunea a izvorului de pericol sporit, ci și caracterul ilicit al acțiunilor lui Bîrnat Gheorghe, situație ce nu se atestă la caz.

69. Referitor la criticile apelantului privind încălcarea de către C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a prevederilor art. 22 alin.(12[1]) Legii 414/22.12.2006, Colegiul evidențiază că într-adevăr, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule stabilește că în cazul cînd persoana păgubită s-a adresat pentru recuperarea prejudiciului asigurătorului cu care are încheiat contract de asigurare de bunuri, constatarea avariilor, soluţiile tehnologice adoptate, evaluarea şi stabilirea despăgubirilor vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate numai dacă asigurătorul de bunuri a respectat procedura de invitare a asigurătorului de răspundere civilă auto la procesul de constatare a pagubei, probând invitația printr-un înscris justificativ.
70. În situația din speță, la evaluarea pagubelor cauzate automobilului asigurat de C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. a participat expertului tehnic al C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. și expertului tehnic al C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., în calitate de asigurator obligator de răspundere civilă auto, în temeiul contractului încheiat cu Bîrnat Gheorghe, or, după accidentului rutier, ultimul a comunicat numai asigurarea răspunderii civile la C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A., trecând sub tăcere transmiterea autovehiculului Opel Astra ********** în temeiul contractului de locațiune ”UJ TAXI” S.R.L.
71. În același timp, C.A. ”TRANSELIT” S.A. a participat în calitate de asigurătorul de răspundere civilă auto al ”UJ TAXI” S.R.L. la stabilirea pagubelor, cauzate în urma aceluiași accident rutier persoanei păgubite Crucirescu Lilian.
72. Astfel, Colegiul civil concluzionează că apelantă C.A. ”TRANSELIT” S.A., prin lipsa de acțiune și lipsa de diligență, a contribuit în mare măsură la crearea situației de care se plânge, situație pe care ar fi putut-o evita dacă ar fi participat activ la procesul de constatare a pagubelor cauzate tuturor automobilelor implicate în accidentul rutier, circumstanță ce face ca poziția invocată să fie apreciată ca declarativă.
73. Mai mult, Colegiul atestă o poziție contradictorie a apelantei C.A. ”TRANSELIT” S.A. cu privire la acest aspect, și anume, pe de o parte se invocă neinvitarea, în calitate de asigurător de răspundere civilă auto la procesul de constatare a pagubei, iar pe de altă parte, nu se contestă mărimea despăgubirii, or, scopul invitației asigurătorului de răspundere civilă auto la procesul de constatare a pagubelor este anume acordarea posibilității de a influența constatarea avariilor, soluţiilor tehnologice adoptate, evaluarea şi stabilirea despăgubirilor, pentru evaluarea corectă a mărimii acesteia.
74. Astfel, Colegiul civil conchide că, în măsura în care C.A. ”TRANSELIT” S.A. nu contestă constatarea avariilor, soluţiile tehnologice adoptate, evaluarea şi stabilirea despăgubirilor, este obligat să recupereze asigurătorului C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. prejudiciul cu titlu de despăgubire de asigurare achitată de ultimul persoanei păgubite.
75. În această orine de idei, Colegiul conchide că instanța de fond corect a concluzionat că pretenția reclamantului C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. cu referire la încasarea despăgubirii de asigurare de la C.A. ”TRANSELIT” S.A. este întemeiată și urmează a fi admisă.
76. Din considerentele expuse supra, Colegiul civil concluzionează că, în speță, criticile aduse de apelant, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelului, ori acestea nu pot fi

reținute prin prisma art.385 Cod de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

77. Acest fapt denotă caracterul declarativ al apelului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanța de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.
78. Față de cele ce preced și, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în apel sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din data de 26 mai 2022.
79. În conformitate cu prevederile art.385 lit. a) art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către reprezentantul C.A. ”TRANSELIT” S.A., Costin Sergiu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 mai 2022 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. ”ASTERRA GRUP” S.A. împotriva C.A. ”GENERAL ASIGURĂRI” S.A. și C.I.A. ”TRANSELIT” S.A., intervenienți accesorii ”UJ TAXI” S.R.L. și Bîrnat Gheorghe, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi

Ruxanda Pulbere